

L'home feliç escriu sobre Camus

Antoni Gelonch, prohoms lleidatà il·lustrat, ple d'energia, ha escrit tres volums d'assaig en un context personal de jubilació. El darrer sobre Camus i Sartre conté unes sucoses informacions sobre les biografies i els contextos personals dels dos filòsofs, cosa que m'ha encantat. Ho escric des de la més profunda admiració: en temps del batxillerat a Fraga tant Camus com Sartre sonaven com els intel·lectuals de referència en els anys setanta. A penes sabíem res del seu context. Ara, a primeries del segle XXI, l'assagista Antoni Gelonch ha escrit un volum curiós i documentat sobre l'esquerra francesa –no m'atreveria dir europea– en què es discuteixen els termes de la revolució socialista –justícia versus llibertat–, que durà fins al 1989, quan la caiguda del Mur de Berlín. Sartre, l'intel·lectual format a la Sorbona de París, amb un sòlid jo i un sistema filosòfic consistent, que defensa la revolució i Camus, el periodista, que prové d'una família pobríssima, format en una universitat de l'Algèria colonial, que defensa la llibertat individual, i doncs, no està pas a favor de la revolució.

La tesi d'Antoni Gelonch és, però, una altra. Sosté que a Catalunya no s'han fet els tres grans debats intel·lectuals que s'han produït a Europa: el luteranisme, les idees de la revolució francesa i, en aquest darrer vo-

lum, la discussió de les idees sobre la revolució socialista en temps de la postguerra europea. És evident que després de 1939 era impossible cap mena de debat sobre la revolució. La bota militar ho impedia.

El que podem deduir del llibre és que si no estàs avesat a discutir o debatre públicament –en el parlament, en els mítings, en els diaris i les televisions o ràdios– llavors el que es produeix és un erm on es diuen o criden consignes, es fa propaganda sense contrastar i es camufla cap debat possible. L'autor afirma que quan va tornar a Catalunya des-

prés d'estar molt de temps a França va veure que els debats polítics eren rudes i toscos. De facto eren tossades entre cabres magrebines.

De debat sobre la revolució no en recordo cap a les classes de batxillerat. Com a molt, en converses privades, alguna vegada havíem parlat sobre la revolució anarquista, que és un tret característic de l'esquerra catalana.

És clar que Albert Camus és qui guanyà la discussió per bé que en el seu temps fou silenciada i negligida. Gelonch pren posició a favor de Camus: els drets i les llibertats personals per damunt de la justícia futura que preconitzava Sartre. És molt difícil comprendre els contextos quan ha passat el temps. En el fervor del present no s'entén gran cosa.

Ara bé, no només en el terreny polític el debat no s'han produït a Catalunya. Raonar i enraonar no han estat pas les activitats habituals en els espais públics. Gelonch, indirectament, propugna un aprenentatge del debat que reclama l'autoexigència en la lectura i l'estudi constant, en el saber entendre i escoltar l'Altre. Escoltar l'altre no ha estat pas el pa de cada dia a Catalunya. Gelonch ens convida a escoltar i a llegir els seus arguments sobre les idees de Camus i de Sartre. En quina mesura aquest assaig ajudarà a millorar la qualitat del debat polític? És un misteri.

↓
L'AUTOR SOSTÉ QUE A CATALUNYA NO S'HAN FET ELS TRES GRANS DEBATS INTEL·LECTUALS QUE S'HAN PRODUIÏT A EUROPA

